

2015

**PLAN AKTIVNOSTI
INSTITUTA ZA TURIZAM**

Zagreb, prosinac 2014.

1. UVOD

Institut za turizam jedini je znanstveni javni institut specijaliziran za istraživanja na području turizma¹. Usmjeren je na inovativna, međunarodno konkurentna istraživanja u jednoj od najvećih i najbrže rastućih 'industrija' u nacionalnim i svjetskim okvirima. Institut je osnovan 1959. godine, a 1986. postao je javna znanstvena institucija i od tada nosi današnji naziv – Institut za turizam. U 55 godina svog postojanja transformirao se od inicijalno male konzultantske organizacije u modernu znanstvenu instituciju s multidisciplinarnim timom koji razvija složene znanstvene projekte i proširuje područja istraživanja na izučavanje cjelokupnog fenomena turizma, osobito utjecaja njegovog razvoja na ekonomiju, društvo i okoliš. Osnovan da bi svojim radom pratio snažnu turističku ekspanziju, danas svojim istraživačkim, edukativnim i savjetodavnim radom podupire održivi razvoj turizma u Hrvatskoj kao i u regiji. Jedan je od najstarijih instituta za turizam u Europi i institucija s najviše znanstvenih i stručnih referenci u regiji.

Krajem 2014. godine Institut je proslavio 55tu obljetnicu svog rada i djelovanja organiziranjem izložbe na kojoj je pokazao svoju povijest kao i povijest hrvatskog turizma ističući znanstvene i stručne projekte koje je izrađivao samostalno ili u suradnji s drugim institucijama. Institut se niz godina razvija prateći suvremene turističke tokove i održavajući veze s drugim specijaliziranim institucijama u zemlji i inozemstvu; razvija vlastite znanstvene pristupe i metode, a njegovu prepoznatljivost određuju kontinuirani istraživački projekti i izdavačka djelatnost. Svoja dostignuća Institut duguje aktivnom radu multidisciplinarnog tima s 22 istraživača i stalnom izučavanju učinaka turizma sa stajališta ekonomije i marketinga, prometa, geografije, ekologije, sociologije, prostornog planiranja i drugih znanstvenih disciplina.

Sukladno svojoj misiji i viziji, svojom znanstvenom aktivnošću podupire razvoj održivog i međunarodno konkurentnog turizma koji pridonosi ekonomiji, zapošljavanju i kvaliteti života. Institut je prepoznat u međunarodnoj znanstvenoj zajednici kroz sudjelovanje u međunarodnim mrežama istraživača u turizmu oslanjajući se na svoje strateške ciljeve, te ciljeve istaknute u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije RH (NN 124/2014).

Godišnji planovi Instituta oslanjaju se na srednjoročne ciljeve, vlastita iskustva u prethodnom razdoblju i razvoj znanosti o turizmu u svijetu, a pojedina područja rada unapređuju se sukladno provedenim vrednovanjima Instituta. Posljednjih nekoliko godina znatno je unapređena znanstvena produktivnost, provedene su mnogobrojne aktivnosti popularizacije rada Instituta, a posebno istaknuti i suradnju sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO) kojom se znatno povećava i međunarodna prepoznatljivost Instituta. S obzirom na važnost turizma za ukupan razvoj Hrvatske i započeti proces restrukturacije znanstvenih institucija, vjerujemo da Institut svojim djelovanjem i ispunjavanjem svoje misije

---

¹ Djelovanje Instituta za turizam uređeno je Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 46/07 i 45/09), Zakonom o ustanovama (NN 76/93), Pravilnikom o osnovama financiranja znanstveno-istraživačkih instituta (NN 38/97 i 28/99), Pravilnikom o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/10), Zakonom o osiguranju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) kao i Statutom Instituta za turizam (12.08.2014.).

kontinuirano dokazuje važnost svog neovisnog znanstvenog rada koji joj omogućava sadašnji status kao samostalne javne znanstvene institucije.

2. VIZIJA, MISIJA I STRATEŠKI CILJEVI

Vizija Instituta za turizam temelji se na nekoliko ključnih prednosti. Prije svega, Institut je jedan od najstarijih instituta za turizam u Europi i institucija s najviše znanstvenih i stručnih referenci u regiji. Osim toga, među glavne prednosti Instituta za turizam mogu se ubrojiti dugogodišnje iskustvo i kumulirana znanja provedenih primarnih istraživanja kao i kontinuirana suradnja s gospodarstvom i javnim sektorom u turizmu. Povjerenje gospodarstva i realizacija mnogih ideja i koncepata potvrđuju se u praksi kroz pospješene rada javnog sektora u turizmu i povećanje konkurentske sposobnosti turističkih poduzeća u Hrvatskoj. U Izvješću Stručnog povjerenstva u procesu reakreditacije Instituta za turizam kao prednosti Instituta konstatirano je kako Institut provodi najrelevantnija periodička istraživanja hrvatskog turizma i kako se rezultati istraživanja koriste u razvoju turizma, a suradnja s industrijom rezultira značajnim doprinosom u području turizma.

Na temelju takve istraživačke i savjetodavne tradicije, VIZIJA je Instituta:

Institut za turizam je samostalna znanstvena institucija i lider u primijenjenim znanstvenim istraživanjima u turizmu na području regije. Njegujući izvrsnost, timski rad i suradnju, svojim aktivnostima povezuje istraživački rad i edukaciju, a svojim spoznajama uspješno inovira turističku praksu.

MISIJA Instituta za turizam jest *provedenje istraživanja različitih obilježja multidisciplinarnog fenomena turizma*. Kao jedini nacionalni istraživački centar u Hrvatskoj specijaliziran za istraživanja u području turizma, Institut za turizam kontinuirano razvija vlastite metode istraživanja i usavršava svoj radni tim. Shodno postavljenim ciljevima ekonomske i fiskalne politike RH (poticanje znanja, izvrsnosti i kulture; zaštita okoliša i prostorni razvoj i pozicioniranje Hrvatske kao jedne od vodećih europskih destinacija) te vezano uz postignuta ostvarenja u prethodnom razdoblju, GLAVNI STRATEŠKI CILJEVI Instituta za turizam u razdoblju 2011.-2015. godine su:

- **Liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu**, realizira se kontinuiranim stvaranjem i održavanjem izvrsnosti u istraživanjima,
- **Stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti**, a realizira se vođenjem i primjenom pokazatelja uspješnosti i jačanjem međunarodne suradnje te transferom znanja,
- **Znanstveno i stručno djelovanje u funkciji razvoja turističkog sektora**, a realizira se različitim aktivnostima popularizacije znanstvenog rada i razvojem programa aktivnosti za podršku razvoju turizma.

Plan aktivnosti Instituta u 2015. godini valja temeljiti na navedenim strateškim ciljevima, ali i na aktivnostima realiziranim u 2014. godini.

3. OSVRT NA 2014. GODINU

Temeljeći svoj rad na planskim dokumentima i uz izuzetan napor svih djelatnika Institut je tijekom 2014. godine nastavio unapređivati mnoga područja svog djelovanja slijedeći već

uvedene poslovne procedure i instrumente praćenja efikasnosti rada na određenim područjima.

Znanstveni rad usmjeravan je i potican sastancima virtualnih odjela (tematskih skupina) na kojima su se kontinuirano razmatrale određene istraživačke ideje kao i davali prijedlozi vezani uz realizaciju znanstvenih radova i istraživanja. Za poticaj istraživača uvedene su nagrade za najbolji objavljeni rad, a redovito se kontrolirao status pojedinih radova što je rezultiralo ostvarenjem postavljenog cilja, tj. povećanjem ukupnog broja objavljenih znanstvenih radova kao i onih objavljenih u relevantnim bazama. Organizacija rada kao i stručni rad unaprijeđeni su potvrđivanjem ISO standarda koji su uvedeni 2013. godine, a nastavak gospodarske situacije u zemlji utjecao je na razinu ostvarenih vlastitih prihoda koji su ipak u 2014. nešto povećani u odnosu na prethodnu godinu. Nastavljena su ulaganja u vlastite istraživačke projekte (TOMAS Ljeto; časopis TURIZMA), a iznosi za različite troškove provođenja istraživanja, pohađanja doktorskih studija kao i objavljivanja te nabavke literature zadržani su na razini prethodne godine.

U nastavku se daje kratki osvrt na glavna područja aktivnosti Instituta koja će biti detaljno opisana u redovitom godišnjem izvješću Instituta i objavljena početkom veljače 2015. godine.

Znanstveni rad: Glavni pokazatelj znanstvene produktivnosti - ukupan broj znanstvenih radova (A1 i A2) povećan je u 2014. u odnosu na 2013. godinu, s 30 na 40 radova, od čega je trećina indeksirana u WoSu i/ili Scopusu. U trenutku donošenja ovoga Plana nisu poznati pokazatelji o citiranosti, ali s obzirom na veći broj objavljenih radova za 33% pretpostavlja se i slično povećanje citiranosti radova. Potpisan je ugovor sa Hrvatskom zakladom za znanost na projektu „Transformativna uloga turizma u 21. stoljeću“ i započet rad na projektu. Provedena je terenska akcija na kontinuiranom znanstveno-istraživačkom projektu TOMAS Ljeto 2014. godine. Realiziran je i niz manjih, internih znanstvenih projekata koji su rezultirali objavljenim radovima.

Stručni projekti: Realiziran je veći broj projekata važnih na lokalnoj, nacionalnoj kao i na međunarodnoj razini. Završen je i EU projekt u okviru ERASMUSa u kojem je Institut bio voditelj od ukupno 7 partnera iz 5 zemalja. Ukupan broj realiziranih projekata (36) nešto je veći u odnosu na 2013. godinu (34), a shodno tome nešto su povećani i vlastiti prihodi od projekata (3,1 mil. kuna u 2013. i očekivanih 3,3 mil. kuna u 2014. godini).

Izdavaštvo: Uz veće sufinanciranje Instituta nastavljeno je izdavanje znanstvenog časopisa TURIZAM (4 izdanja na engleskom jeziku i 4 na hrvatskom), kao i e-publikacije Hrvatski turizam u brojkama (4).

Popularizacija znanosti: Nastavljeno je održavanje „Rasprava o turizmu“ na teme važne za razvoj hrvatskog turizma, a održan je i veliki broj radionica i edukativnih seminara pa je ukupan broj popularizacijskih aktivnosti veći u odnosu na 2013. godinu. S obzirom na proslavu 55te obljetnice Instituta, objavljen je i znatno veći broj članaka o radu Instituta u različitim medijima.

Međunarodna suradnja: intenzivirana je međunarodna suradnja – potpisan je Memorandum o suradnji sa Svjetskom turističkom organizacijom i dogovorene aktivnosti za 2015. godinu; na temelju transfera znanja u Crnoj Gori je provedeno i prezentirano istraživanje stavova i potrošnje gostiju na temelju metodologije TOMAS razvijene u Institutu.

U ovome se dokumentu, polazeći od ostvarenja u 2014. godini, kao i ostvarenja u prethodnome razdoblju te donešenog „Strateškog plana razvoja: 2011.-2015. godina“, planiraju aktivnosti za 2015. godinu, uključujući organizaciju, kadrove i izvore financiranja koji su nužni za realizaciju ovog plana. Dakle, temeljna intencija donošenja ovoga dokumenta je operacionalizacija strateškog, srednjoročnog plana na godišnjoj razini, a time i ostvarivanje planiranih zadaća, nadzor nad tijekom ostvarivanja kao i povećanje uspješnosti na svim područjima djelovanja Instituta.

4. ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKE AKTIVNOSTI U 2015. GODINI

Planirane istraživačke aktivnosti u 2015. godini obuhvaćaju provođenje nekoliko primarnih istraživanja, od kojih i nastavak longitudinalnog istraživačkog projekta TOMAS, nastavak aktivnosti na internim projektima Instituta za turizam kao i pokretanje nekih novih internih projekata, te kontinuirani rad na aktivnostima popularizacije znanosti i transfera znanja u gospodarstvo, ali i zemlje regije. Rad na istraživačkim aktivnostima odvijat će se u okviru četiri tematske skupine, slijedeći *Plan istraživanja Instituta za turizam 2013. – 2017.*, s glavnim ciljem podizanja razine i uspješnosti znanstvene produkcije.

Već početkom 2015. planirane su dvije obrane doktorata, sudjelovanje na, u prosjeku, dvije znanstvene konferencije po znanstveniku te oko 40 znanstvenih radova (A1 plus A2), čime se ostaje na razini prethodne godine, ali s potrebom povećanja broja onih radova koji su indeksirani u bazama WoS i Scopus (15-20). Planiranje znatnijeg povećanja broja objavljenih radova nije moguće s obzirom na raznorodne aktivnosti Instituta.

U nastavku se ukratko opisuju istraživačke aktivnosti planirane za 2015. godinu, unutar tematskih skupina.

Tematska skupina 1.: EKONOMSKI UČINCI TURIZMA I PROGNOZIRANJE

Procjena učinaka turizma na gospodarstvo

Tijekom 2014. godine završen je projekt procjene izravnih i ukupnih učinaka turizma na gospodarstvo Hrvatske. Procjena je izvršena na osnovi metodološkog okvira satelitskog računa turizma koji predstavlja međunarodno prihvaćen okvir za sagledavanje makroekonomske važnosti turizma (EU uredba 692/2011 od 6. srpnja 2011. godine). Neizravni i ukupni učinci turizma utvrđeni su prilagodbom posljednje raspoložive input-output tablice za Hrvatsku za 2004. godinu formatu satelitskog računa turizma. To je omogućilo utvrđivanje ukupnog doprinosa turizma bruto domaćoj vrijednosti Hrvatske, ali i procjenu uvozne ovisnosti turističkih djelatnosti.

Konkurentnost turističke destinacije

Istraživanje konkurentnosti turističke destinacije te pojedinih turističkih proizvoda trajno je područje interesa Instituta za turizam te jedan od internih znanstvenih projekata Instituta. Sukladno definiranom planu aktivnosti, u 2014. godini fokus je stavljen na pripremu i provedbu primarnih istraživanja (dubinski intervjui, e-mail ankete uz telefonske follow-up-ove, strateške radionice) vezanih uz mjerenje značajki poslovnog turizma na razini jedne destinacije (Zagreb). Dobiveni rezultati kombiniraju se s rezultatima benchmark analize, SWOT analize te kvantitativnih prognostičkih modela i scenarijo analize kako bi se uspostavio

kvalitetan okvir za donošenje zaključaka o konkurentnosti Zagreba na tržištu poslovnih putovanja u dinamičkom kontekstu.

Relevantnost IPA analize u turizmu

IPA analiza (Importance Performance Analysis) tehnika je poslovnih istraživanja razvijena kao sredstvo procjene učinkovitosti razvojnih strategija. U uvjetima izuzetno brzih promjena te skokovitih promjena turističke politike u uvjetima tranzicije, važnost ove analize dodatno dobiva na značaju. Stoga se sagledavanju mogućnosti korištenja i njezinim dosezima posvećuje posebna pozornost. U tom smislu tijekom 2014. godine provedene aktivnosti odvijale su se u dva smjera. Prvi smjer je imao za cilj sagledati mogućnosti metodološkog proširenja metode kako bi se prevladala njezina ograničenja. Drugi smjer aktivnosti odvijao se u kontekstu realizacije priprema (definiranje ciljeva analize, uzorka, načina prikupljanja podataka, instrumenta te sadržaja istraživanja) za prikupljanje podataka koji će omogućiti ocjenu/objašnjenje zadovoljstva posjetitelja boravkom u Hrvatskoj.

Tematska skupina 2.: PONAŠANJE I ISKUSTVA POSJETITELJA

U 2015. godini planirano je provođenje dva istraživanja u skupini istraživanja ponašanja i iskustava posjetitelja u različitim segmentima turističke potražnje (TOMAS). Jedno je istraživanje interni znanstveni projekt, a za drugo će se pokušati osigurati sredstva od Ministarstva turizma RH, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture RH te sustava TZ. U okviru rada ove tematske skupine planirane su i nove aktivnosti, uključujući i primarna istraživanja, na znanstvenom projektu Hrvatske zaklade za znanost pod nazivom 'TRANS-TOURISM – integrativni pristup proučavanju transformativne uloge turizma u 21. stoljeću'.

1. Istraživanje i trendovi turističke potražnje u Hrvatskoj

- **Kvalitativno istraživanje životnog stila i stavova turista prema putovanjima izvan glavne ljetne turističke sezone** (interni znanstveni projekt):

Longitudinalno istraživanje turističke potražnje u primorskim županijama (TOMAS Ljeto) koje prati motivaciju, aktivnosti, zadovoljstvo i potrošnju ljetnih odmorišnih turista – najznačajnijeg segmenta hrvatskog turizma provedeno je deveti put u ljetu 2014. godine. Kao metodološki novitet u istraživanju 2014. godine prikupljene su e-mail adresa ispitanika, za one ispitanike koji su bili voljni ostaviti svoju e-mail adresu. Prikupljeno je oko 400 e-mail adresa na temelju kojih se planira formirati on-line panela naših gostiju. On-line panel pruža mogućnost naknadnog istraživanja određenih obilježja, preferencija i stavova posjetitelja. U 2015. godini planirano je, na uzorku on-line panela, provođenje kvalitativnog istraživanja s ciljem analize životnog stila i stavova turista koji nas posjećuju tijekom ljeta prema putovanjima u Hrvatskoj izvan glavne turističke sezone.

- **Istraživački projekt TOMAS NAUTIKA Kruzing 2015.:**

Istraživanje će omogućiti analizu trendova u obilježjima potražnje međunarodnog kruzinga na moru (prvo takvo istraživanje provedeno je 2006. godine) te, po prvi put prema TOMAS metodologiji, i sagledavanje obilježja potražnje u domaćem kruzingu na moru, izrazito rastućem segmentu turističke potražnje.

2. Znanstveni projekt Hrvatske zaklade za znanost: TRANS-TOURISM – integrativni pristup proučavanju transformativne uloge turizma u 21. stoljeću

U 2015. godini planiran je nastavak rada na pregledu literature na temu kreativnih turista i transformativne snage turizma te analiza podataka prikupljenih tijekom primarnog istraživanja (internog znanstvenog projekta u 2014. godini) na uzorku od oko 300 ispitanika u Aurovilleu (Indija) s ciljem sagledavanja obilježja, profila i obrasca putovanja tzv. transformativnih turista.

Tematska skupina 3.: UPRAVLJANJE ODRŽIVIM RAZVOJEM TURIZMA

1. Baza znanja za održivi razvoj turizma (interni znanstveni projekt)

- U okviru ovog internog znanstvenog projekta nastaviti će se aktivnosti na razvoju sustava za potporu odlučivanja u turizmu u suradnji s Državnim zavodom za statistiku (BIST), razvoju digitalnog katastra i atlasa turističkih atrakcija, indikatorima turističke razvijenosti, prihvatnog kapaciteta i konkurentske sposobnosti te utjecaju informacijskih i komunikacijskih tehnologija na mala i srednja poduzeća u turizmu.

2. Upravljanje održivim razvojem

- **Utvrđivanje zadovoljstva dionika turizmom i zaštitom na području NP Plitvička jezera i izrada integralnog modela upravljanja** (interni znanstveni projekt):
U 2014. godini provedeno je primarno istraživanje na nevjerojatnom uzorku od 360 posjetitelja parka i oko 80 kućanstava s područja administrativnih jedinica u sklopu nacionalnog parka. Metoda prikupljanja podataka je bila osobni intervju, uz upitnik kao instrument istraživanja. U 2015. godini analizirati će se dobiveni podaci; kroz prethodno utvrđivanje svih ekonomskih, ekoloških, socioloških, geografskih i krajobraznih osobitosti područja predložit će se integralni model upravljanja zaštićenim područjem.
- **Brendiranje destinacije kao čimbenik njene konkurentske sposobnosti: primjer Hrvatske** (interni znanstveni projekt):
U 2014. godini načinjen pregled literature na temu konkurentnosti turističke destinacije i brendiranju te utjecaju brendiranja na konkurentnost destinacije. Provedeno primarno istraživanje imalo je za cilj pod utvrditi u kojoj mjeri turističke destinacije u Hrvatskoj provode proces brendiranja. Na temelju provedenog, kvalitativnog istraživanja predložit će se potrebna, nova primarna istraživanja u cilju postizanja kvalitetnijeg brendiranja destinacija u Hrvatskoj.

Tematska skupina 4.: PROMET, PROSTOR I TURIZAM

- **Istraživanje dnevne mobilnosti stanovnika Hrvatske**
Cilj istraživanja koje se planira započeti u 2015. je uspostaviti sustav kontinuiranog istraživanja mobilnosti stanovnika Hrvatske te na primjeru nekoliko gradova započeti kvantificiranje parametara koji utječu na dnevnu mobilnost u hrvatskim uvjetima.

- **Istraživanja vezana uz turističke prometne tokove na hrvatskim autocestama**
U okviru istraživanja koja su provedena 2014. godine na hrvatskim autocestama, u vrijeme najvećeg intenziteta prometa, odnosno u turističkoj sezoni, planiraju se istraživanja vezana uz modeliranje sigurnosti prometa na autocestama. Radi se o uspostavi modela upravljanja sigurnosti prometa kojim se može predvidjeti stupanj opasnosti od nastanka prometnih nezgoda, posebno u uvjetima intenzivnog prometa. Istraživanja će biti obavljena na Autocesti Rijeka-Zagreb.
- **Istraživanja vezana uz poštivanja ograničenja brzine kretanja vozila na autocesti.**
Istraživanja će biti obavljena na Autocesti Rijeka-Zagreb.
- **Analiza promjene krajobraznih jedinica**
Planira se provesti analiza krajobraznih jedinica zaštićenih područja u GIS softveru za razdoblje od 1970.-tih do 2006. s ciljem utvrđivanja u kojoj mjeri su razvoj turizma, deagrarizacija, industrijalizacija i demografska stagnacija pridonijeli promjeni tradicionalnih krajobraza. Među ključnim podacima za istraživanje su Landsat rasteri za područje Hrvatske 1976., 1990. i 2006. godine na temelju kojih će se provesti analiza promjene u krajobraznim jedinicama i CORINE Land Cover Hrvatska koji predstavlja digitalnu bazu podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta Republike Hrvatske za razdoblje 1980.-2006.
- **Značaj ambijentalne vrijednosti za turizam**
U 2015. godini planiran je pregled literature na temu ambijentalne vrijednosti, sastavnica ambijentalne vrijednosti, načina njenog mjerenja i utjecaja ambijentalne vrijednosti na turizam. Definiranje mogućih područja daljnjeg istraživanja ('research gaps') omogućit će postavljanje plana primarnih istraživanja za sljedeće razdoblje.
- **Racionalno korištenje zemljišta za turističku izgradnju**
Planiran je nastavak aktivnosti na istraživanju racionalnog korištenja zemljišta - primjer Makarske rivijere.
- **Povijest turističke arhitekture**
Nastavak aktivnosti na istraživanju povijesti turističke arhitekture (hoteli, vile, kupališta, sportski objekti u funkciji turizma, objekti lova, itd.) te koji su arhitekti doprinijeli njezinom unaprjeđenju duž hrvatske obale Jadrana. Nastavak istraživanja o zaboravljenim arhitektima s prostora Hrvatske koji su doprinijeli razvoju turističke arhitekture (zaboravljena tri požeška arhitekta).

5. EDUKATIVNE I POPULARIZACIJSKE AKTIVNOSTI I SURADNJA

Osim znanstveno-istraživačkih aktivnosti, značajna područja djelovanja Instituta za turizam su i edukativne i popularizacijske aktivnosti te suradnja s gospodarstvom i javnim sektorom. U 2015. godini nastavlja se većina aktivnosti planiranih i u prethodnoj godini.

Područje	Aktivnosti
Edukacija u turizmu	○ Nastavak aktivnog sudjelovanja u visokom i cjelogodišnjem obrazovanju

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Povezivanje istraživačkog rada i obrazovanja putem organizacije edukativnih seminara i radionica
Uključivanje u mreže istraživača	<ul style="list-style-type: none"> ○ Suradnja na međunarodnim znanstvenim projektima; međunarodna suradnja sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO) ○ Sudjelovanje u radu međunarodnih i domaćih inicijativa i mreža istraživača (nastavak suradnje na 'Critical tourism studies', ARTUR – Arhitektura i turizam i dr.)
Transfer znanja u regiju	<ul style="list-style-type: none"> ○ Savjetodavan rad na području prenošenja metodoloških znanja vezanih uz istraživanja turističke potražnje (BiH, Crna Gora)
Uvođenje i primjena novih metoda istraživanja	<ul style="list-style-type: none"> ○ Edukacija znanstvenika Instituta u korištenju pojedinih softvera (pohađanje specijalističkog seminara i korištenje softvera u obradi podataka); kontinuirana aktivnost ○ Znanstvene radionice vezane uz nove metode (dizajn krajobraza i sl.); nastavak aktivnosti
Popularizacija znanstvenog rada	<ul style="list-style-type: none"> ○ Podizanje kvalitete međunarodnog časopisa TOURISM (povećanje broja bodova dobivenih na temelju mjerila za određivanje vrsnoće znanstvenih časopisa MZOS-a, npr. indeksiranost u međunarodnim bibliografskim bazama podataka; veći broj zaprimljenih članaka) ○ Zajednička publikacija sa UNWTO ○ E-publikacija (bibliografija T.Hitreca) ○ Nastavak izdavanja publikacije „Turizam u brojkama“ ○ Nastavak organizacije javnih tribina u okviru 'Rasprava u turizmu' (3-4)
Suradnja s gospodarstvom i javnim sektorom	<ul style="list-style-type: none"> ○ Suradnja s javnim sektorom na izradi važnih strateških dokumenata (Nacionalni programi/Akcijski planovi koji prate Strategiju razvoja turizma u RH do 2020.; destinacijski planovi razvoja turizma) ○ Suradnja (savjetodavna) s različitim udrugama u turizmu ○ Stručni članci, nastupi na stručnim skupovima, nastupi u medijima

6. ORGANIZACIJA, LJUDSKI RESURSI I POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Organizacija

Kao i u drugim javnim institutima, Institutom za turizam upravlja ravnatelj i Upravno vijeće, uz pomoć Znanstvenog vijeća te Kolegija kao savjetodavnog tijela ravnatelja, u rad kojeg su uključeni svi djelatnici. Institut nema odjele niti posebne organizacijske cjeline (Biblioteka je samo prostorno izdvojena). Primjenjuje se projektna organizacija rada tj. za svaki znanstveno-

istraživački projekt imenuje se voditelj koji određuje tim istraživača na projektu. Uz ovakav način rada, a kako bi se operacionalizirali srednjoročni ciljevi, krajem 2012. godine uvedeni su 'virtualni' odjeli kao skupine istraživača okupljenih oko zajedničkih istraživačkih interesa koje nazivamo tematskim skupinama i koji su tijekom 2014. godine po 3-4 sastanka svaki što je rezultiralo povećanim brojem kao i kvalitetom znanstvenog rada pa će se takva organizacija zadržati i u sljedećem razdoblju. Vezano uz unapređenje cjelokupnog rada Instituta u 2013. godini uvedeni su ISO standardi koji su i potvrđeni u 2014. godini.

Uspostavljena organizacija rada kao i sve uvedene procedure usmjerene na unapređenje rada istraživača kao i administracije zadržati će se i u 2015. godini.

Ljudski resursi; znanstveni projekti

Institut za turizam je jedina znanstvena institucija koja okuplja tim znanstvenika specijaliziranih u različitim poljima i granama važnim za promatranje i izučavanje turizma i čiji su znanstveni projekti interdisciplinarnog karaktera (u trenutku donošenja Plana u ITu je zaposlen 21 istraživač od 29 djelatnika, koji povezuju područja ekonomije, prometnih znanosti, geografije, arhitekture, matematike i statistike, sociologije). U 2013. godini završena su dva znanstvena projekta i to "Mjerenje važnosti utjecaja turizma na gospodarstvo Hrvatske" i "Međudnos turizma, prostora i prometa". Institut se u 2014. javio na natječaj Hrvatske zaklade za znanost te je prijavljen projekt pod nazivom „Transformativna uloga turizma“ koji je prošao recenzije te je u rujnu 2014. započet rad na ovom višegodišnjem znanstvenom projektu. Dio istraživačkih aktivnosti financirati će Institut iz vlastitih sredstava (interni znanstveni projekti) kao što je već navedeno u okviru znanstvenih i istraživačkih aktivnosti Instituta čime će se realizirati i preporuke Stručnog povjerenstva u procesu reakreditacije Instituta.

U ovome trenutku broj zaposlenih istraživača odgovara potrebama rada ali, s obzirom na sve veći broj projekata koji traže posebnu administraciju, potreban je djelatnik koji bi se bavio projektnim menadžmentom kao svojom primarnom zadaćom. S obzirom na proširenje područja istraživanja Instituta (okoliš, promet, sport) i s obzirom na dosadašnja istraživačka iskustva te planiranje međunarodnog centra za istraživanje turizma na Mediteranu bit će potrebno u sljedećem razdoblju kadrovski ojačati Institut. Najvažniji cilj koji Institut mora postići u ovom razdoblju jest ispuniti uvjete za reakreditaciju Instituta, vezanu upravo za ljudske resurse tj. uz potreban broj zaposlenih znanstvenika. To će se postići izborom u odgovarajuće znanstveno zvanje istraživača koji su u procesu izbora odnosno u procesu stjecanja doktorata u 2014. godini odnosno početkom 2015. godine. Očekuje se da bi Institut do kraja 2015. godine imao potrebnih 15 i više znanstvenika.

Pokazatelji uspješnosti

Cjelokupni znanstvenoistraživački rad Instituta sastavljen je od pojedinačnih doprinosa istraživača, a oni su zbroj različitih aktivnosti; najvažnije uključuju sudjelovanje i rad na znanstvenim projektima, objavljivanje znanstvenih i stručnih radova, recenzije i urednički rad, sudjelovanje u edukaciji kroz nastavu i/ili seminare i radionice, mentorski rad, sudjelovanje u radu domaćih i međunarodnih asocijacija, suradnju s istraživačima iz partnerskih organizacija, znanstvenu administraciju, sudjelovanje u aktivnostima popularizacije istraživanja, pripremu i nastupe u medijima, davanje informacija na upit široj javnosti, savjetodavni rad sa studentima i druge aktivnosti. Većina navedenih aktivnosti mjerljive su i mogu se iskazati određenim pokazateljima uspješnosti (npr. broj objavljenih radova, broj aktivnosti unutar određene skupine, broj projekata, broj ostvarenih suradnji i slično), no radno vrijeme svakog pojedinca

dijeli se na velik broj različitih aktivnosti koje s obzirom na obim poslova nije uvijek moguće zabilježiti pa onda niti mjeriti. Mjerljive aktivnosti Instituta obuhvaćene su tablicom potrebnom za Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u okviru višegodišnjeg kriterijskog financiranja. Taj prosjek u slučaju našeg Instituta se povećava i jasno pokazuje napredak po određenim pokazateljima (ukupan broj znanstvenih radova, citiranost).

Za potrebe izrade Financijskog plana Instituta (2015.-2017) prema uputama MZOS također su definirani pokazatelji učinka za svaki od 3 cilja (poticanje povezivanja znanstvenog potencijala s gospodarstvom i društvom u cjelini; stvaranje i jačanje ljudskih potencijala u znanosti i unapređenje sustava kvalitete i znanstvene produktivnosti). Za svaki cilj definirani su pokazatelji učinka i ciljane vrijednosti (15 pokazatelja).

O ukupnim godišnjim dostignućima na svim područjima Institut za turizam kontinuirano od 2007. godine redovito izvještava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH putem detaljnih godišnjih izvještaja i na taj način transparentno i detaljno pokazuje cjelokupni rad institucije kao i svih zaposlenih djelatnika.

7. IZVORI FINANCIRANJA

Institut će sukladno strateškim odrednicama djelovanja i u 2015. godini nastaviti rad na znanstvenim istraživanjima financiranim od Hrvatske zaklade za znanost kao i istraživačkim projektima financiranim iz drugih izvora (javni sektor, interni izvori). Takvi izvori financiranja omogućit će provođenje istraživanja koja su (a) podlogom za objavljivanje znanstvenih radova, ali i (b) omogućuju podmirivanje zajedničkih troškova (školarine, licence, nabavka literature, nabavka i održavanje računala, članstva, zaštita i osiguranje i dr.) djelatnika Instituta. S obzirom na ostvarene prihode od vlastite djelatnosti u 2014. godini te smanjenje prihoda od proračuna, u 2015. godini važno je ostvariti određeno povećanje kako bi Institut i istraživači bili u mogućnosti ostvariti sve planirane istraživačke ciljeve, a time i strateške ciljeve Instituta. U 2015. godini se očekuje udio od oko 35% vlastitih prihoda u ukupnima.

U izvorima financiranja uz javni sektor i turističko gospodarstvo potrebno je, koliko je moguće povećati broj (znanstvenih) projekata financiranih iz međunarodnih izvora. Kako bi se Institut mogao nadmetati za takva sredstva nužna je specijalizacija jednog djelatnika za projektni menadžment. Ovim je planom predviđen i transfer znanja koji bi omogućio da Institut primjenjuje svoja znanja u drugim zemljama u regiji kao i sudjelovanje s institucijama iz drugih zemalja na većim međunarodnim projektima. S obzirom na potpisan Memorandum o suradnji sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO) u 2015. godini planirano je izdavanje zajedničke publikacije čije će troškove izdavanja i diseminacije snositi UNWTO. Kao što je i dosada bio slučaj, kombinacija više različitih izvora financiranja omogućila bi izvršenje predviđenih zadaća Instituta kao javne znanstvene institucije i ispunjavanje strateških ciljeva.

8. ZAKLJUČCI

Institut za turizam jedini je znanstveni javni institut specijaliziran za istraživanja na području turizma u Hrvatskoj. Od 1959. godine kada je osnovan Institut je prešao dug razvojni put i razvio se u modernu znanstvenu instituciju koja, u skladu s mogućnostima i zadaćom unapređenja istraživanja na ovom složenom, multidisciplinarnom području, kontinuirano prati i unapređuje razvoj turizma u Hrvatskoj. Ovaj Godišnji plan aktivnosti Instituta za 2015. godinu donosi se oslanjajući se na svoje strateške ciljeve te na Strategiju obrazovanja, znanosti i

tehnologije Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, re relevantne međunarodne izvore (Obzor 2020). Institut kao pridružena članica UNWTO-a i drugih međunarodnih asocijacija sudjeluje aktivno u međunarodnim mrežama istraživača u turizmu i time iz godine u godinu povećava svoju međunarodnu prisutnost.

Na temelju vizije definirani su i glavni strateški ciljevi Instituta za turizam u razdoblju 2011.-2015. godine: (1) liderstvo u primijenjenim i razvojnim istraživanjima u turizmu, (2) stvaranje istraživačke jezgre međunarodne prepoznatljivosti i (3) znanstveno i stručno djelovanje relevantno za turizam kao prioritetno razvojno područje u Hrvatskoj. U ovome *Planu aktivnosti Instituta za 2015. godinu* planiraju se znanstveno-istraživačke, popularizacijske i druge aktivnosti kojima se operacionaliziraju sva tri strateška cilja. Institut je svojim dosadašnjim djelovanjem pokazao uspješno povezivanje znanstvenih istraživanja i prakse, uspješan je u suradnji s javnim sektorom, prepoznatljiv u domaćoj javnosti, i tim svojim uspjesima u 2014. godini pridodao je i veću međunarodnu prepoznatljivost.

S obzirom na proces reakreditacije znanstvenih institucija i „Akreditacijsku preporuke Agencije za znanost i visoko obrazovanje u postupku reakreditacije Instituta za turizam“ za razdoblje 2014.-2017. godina, kao i sva prethodna vrednovanja Institut ispunjava zadaću povećanja znanstvene preduktivnosti i postizanja veće međunarodne prepoznatljivosti te je preostalo da u 2015. godine poveća broj istraživača – znanstvenika (s 13 na 15) kako bi ispunio sve preporuke.

Svoje strateške zadaće neovisnog, znanstvenog djelovanja na području izučavanja multidisciplinarnog fenomena turizma Institut može postići jedino kao samostalna znanstvena institucija pa je to i opredjeljenje Instituta za turizam u započetom procesu restrukturacije javnih znanstvenih instituta.